

Thailand Human Vision

เรียบเรียงโดย นางสาวอุไรวรรณ รุ่งไทรัญญ และนางสาวศิษุษา อ่อนแก้ว
นักวิจัย สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Managing HR in CLMV: Trends, Challenges and Lessons Learned

IEAS
Thammasat University
SINCE 1984

สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมกับสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โครงการ ASEAN Watch และสำนักงานสนับสนุนกองทุนวิจัย (สกว.) ได้จัดการเสวนานานาชาติเรื่อง “Managing HR in CLMV: Trends, Challenges and Lessons Learned” ในวันอังคารที่ 22 ธันวาคม 2558 ที่โรงแรมเจ้าพระยาปาร์ค กรุงเทพมหานคร การเสวนานี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการและประสบการณ์ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ระหว่างนักวิชาการจากประเทศอาเซียน ได้แก่ กัมพูชา สปป.ลาว เมียนมา และเวียดนาม หรือที่รู้จักกันในชื่อ CLMV และประเทศจีน ร่วมกับนักวิชาการชาวไทย ตลอดจนเจ้าของกิจการ และผู้บริหารระดับสูงด้าน HR ชาวไทยที่มีประสบการณ์ตรงในการไปลงทุนในกลุ่มประเทศ CLMV

หม่อมราชวงศ์ปรีดิยาธร เทวกุล อดีตรองนายกรัฐมนตรี อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และอดีตผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ให้เกียรติมาเป็นองค์ปาฐกในหัวข้อ Economic Opportunities in AEC ท่านได้ให้มุมมองเกี่ยวกับโอกาสทางเศรษฐกิจของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนว่า กลุ่มประเทศ CLMV มีความน่าสนใจในการลงทุนจากต่างชาติเป็นอย่างมาก ดูได้จากเม็ดเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI — Foreign Direct Investment) ที่มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องทุกปี ปัจจัยที่สำคัญในการดึงดูดการลงทุน มาจากการเป็นแหล่งของแรงงานราคาถูก และมีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ โดยการลงทุนจากต่างประเทศนี้เป็นประโยชน์กับทั้งประเทศผู้ลงทุนและประเทศผู้รับ

การลงทุน โดยประเทศที่ไปทำธุรกิจจะสามารถลดต้นทุนการผลิตและขยายตลาดทำให้มีกำไรที่สูงขึ้น ส่วนประเทศ CLMV ก็จะได้รับเทคโนโลยี ความรู้ และการฝึกทักษะแรงงานให้เพิ่มพูนยิ่งขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยผลักดันให้อาเซียนมีความเข้มแข็ง

นักวิชาการจีน Prof. Dr. James Jianmin Sun จาก School of Labour and Human Resources, Renmin University of China ได้ให้มุมมองที่ประเทศจีนมีต่ออาเซียนว่าเป็นแหล่งการลงทุนที่สำคัญลำดับต้นๆ ของจีน โดยจีนมีงบประมาณในการลงทุนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสูงมากกว่า 100,000 ล้านดอลลาร์ ในปี 2015 และกำลังจะเพิ่มเป็น 500,000 ล้านดอลลาร์ ในอีก 5 ปีข้างหน้า Prof. James ได้ให้นิยามประเทศจีนว่าเป็นประเทศ 3 C คือ Communist, Capitalize และ Culture และแม้ว่าประเทศจีนจะมีเงินทุนมาก แต่มีข้อจำกัดที่สำคัญคือ การขาดความรู้ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งจีนได้ลองใช้วิธีการแบบตะวันตกในการบริหารงาน แต่ไม่เป็นผลเนื่องจากวัฒนธรรมเอเชียมีความแตกต่างกับตะวันตกอย่างมาก จีนจึงได้ประยุกต์และปรับใช้วิธีการให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมของจีนและประเทศที่เข้าไปลงทุน นอกจากนี้ Prof. James ยังให้ข้อมูลว่า จีนมีความสนใจในการลงทุนทำธุรกิจในสาขา E-Business การท่องเที่ยว ระบบโครงสร้างสาธารณูปโภค และธุรกิจที่ใช้เทคโนโลยีใหม่

นอกจากนี้ ในงานเสวนายังได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์จากนักวิชาการในกลุ่มประเทศ CLMV ที่ให้มุมมองด้านแรงงานของประเทศตนเองเกี่ยวกับภาพรวมของตลาดแรงงานของประเทศ กวาระเป็ยบด้าน

แรงงาน คุณลักษณะเฉพาะของแรงงาน ตลอดจนคำแนะนำ สำหรับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งทำให้เห็นว่า CLMV มี เศรษฐกิจที่กำลังเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ ลาว เมียนมา และกัมพูชา ที่มีอัตราการเติบโตเฉลี่ย 7% ในขณะที่ เวียดนามมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 5% โดยมีการ ลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นทุกปี ประเด็นด้านแรงงาน มีความคล้ายคลึงกันอยู่หลายประการ อาทิ แรงงานหนุ่มสาว มีสัดส่วนสูง แรงงานมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ ส่วนใหญ่เป็น แรงงานไร้ทักษะที่ต้องการการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะฝีมือ มีความต้องการแรงงานระดับอาชีวะ ข้อมูลในตลาดแรงงานยังไม่สมบูรณ์ รัฐบาลเริ่มปรับแก้กฎหมายคุ้มครองแรงงาน กำหนด ค่าจ้างขั้นต่ำ วันหยุด วันลา การทำงานล่วงเวลา ฯลฯ และยิ่งไปกว่านั้นแรงงานยังมีการรวมตัวเพื่อเคลื่อนไหวเรียกร้องสิทธิ ต่างๆ อีกด้วย

ดร. บุญวรา สุมนิ นักวิจัยด้านแรงงาน จากสถาบันวิจัย เพื่อการพัฒนาประเทศไทย หรือ TDRI ได้ให้มุมมองว่าในปัจจุบัน อาเซียนเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของแรงงานมากขึ้น เริ่มมี การออกกฎหมายเพื่อคุ้มครองแรงงาน และการขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำ อย่างต่อเนื่อง ประเทศต่างๆ ในอาเซียนได้มีการให้สัตยาบัน ตามอนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ หรือ ILO แตกต่างกันไปแต่เงื่อนไขของแต่ละประเทศ ประเด็นด้าน กฎหมายแรงงานเป็นสิ่งที่มองข้ามไปไม่ได้เพราะเป็นเรื่องที่ถูก โยงมาเป็นประเด็นทางการค้า เช่น การค้ากับ EU หรือการค้ากับ สหรัฐอเมริกา หากแรงงานไม่มีมาตรฐานเป็นแรงงานที่ถูกบังคับ ถูกเอาเปรียบ สินค้าจากประเทศนั้นจะถูกกีดกันไม่สามารถ ค้าขายได้ นั่นจึงทำให้เห็นว่าการคำนึงถึงสิทธิของแรงงานเป็น เรื่องที่สำคัญที่ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจะต้องให้ความร่วมมือ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างมีเสถียรภาพ

การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านการบริหารทรัพยากร มนุษย์จากผู้มีประสบการณ์ในการลงทุนทำธุรกิจในกลุ่มประเทศ CLMV ในหลากหลายกลุ่มอุตสาหกรรมนั้น พบว่า มีความคิดเห็น ที่คล้ายคลึงถึงสิ่งสำคัญในการเข้าไปลงทุนในประเทศ CLMV คือ ในการเข้าไปลงทุนในประเทศต่างๆ ต้องคำนึงถึงการลงทุนที่ ยั่งยืน ให้ความสนใจต่อชุมชน สังคม และสภาพแวดล้อมโดย รอบของประเทศที่เข้าไปลงทุน เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่ง

กับองค์กรให้กับคนในประเทศที่ไปลงทุน ไม่ใช่เพียงแค่การเข้าไป เพื่อหวังผลกำไรจากประเทศนั้นเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการ เข้าไปเพื่อนำความเจริญและการพัฒนาไปสู่ประเทศที่ลงทุน อีก ประการหนึ่งที่สำคัญ การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ควรมีการ เรียนรู้การศึกษาและทำความเข้าใจ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีของประเทศที่จะเข้าไปลงทุน เพื่อสามารถปรับตัวใน การทำงานร่วมกัน และทราบข้อควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติเมื่อ เข้าไปทำงานในประเทศนั้น และที่สำคัญคือ การตระหนักว่า การ เข้าไปลงทุนทำธุรกิจในต่างประเทศมีผลไม่เฉพาะต่อภาพลักษณ์ ของบริษัท แต่ยังรวมถึงภาพลักษณ์ของประเทศไทยอีกด้วย

การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนถือเป็นการเปลี่ยนแปลง ที่สำคัญของกลุ่มประเทศสมาชิก นับเป็นโอกาสครั้งสำคัญทาง ด้านเศรษฐกิจ การศึกษาหาความรู้ และทำความเข้าใจพื้นฐาน ด้านแรงงานจึงถือเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งที่จะใช้ประโยชน์ จากโอกาสและความท้าทายนี้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และพัฒนา ธุรกิจและการลงทุนให้ประสบผลสำเร็จได้

ความสำเร็จในการจัดการเสวนานานาชาติเรื่อง “Managing HR in CLMV: Trends, Challenges and Lessons Learned” ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากโครงการ ASEAN Watch และสำนักงานสนับสนุนกองทุนวิจัย (สกว.) ที่เป็น ผู้สนับสนุนหลักทั้งงบประมาณและทรัพยากรบุคคล นอกจากนี้ ต้องขอขอบพระคุณผู้สนับสนุนจากภาคเอกชนและภาครัฐ ได้แก่ บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) บริษัท โตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด ธนาคาร ออมสิน บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา และคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ที่ทำให้การจัดงานเสวนานานาชาติในครั้งนี้บรรลุ ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ทั้งนี้ สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการแบ่งปันความรู้ที่มีคุณค่า จึงได้จัด ทำหนังสือ Pocketbook ซึ่งเป็นการสรุปรวบรวมประมวลข้อมูล ประเด็นความรู้จากนักวิชาการทุกท่านที่มาร่วมแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นภายในงานขึ้น ภายใต้ชื่อหนังสือ “เคล็ดไม่ลับ” สำหรับ นักบริหาร “คน” ใน CLMV” ซึ่งสามารถติดตามได้ตามศูนย์ หนังสือชั้นนำทั่วประเทศเร็ว ๆ นี้ **A**